

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z j. polskiego w kl. VIII

	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Kształcenie literackie	<ul style="list-style-type: none"> - klasyfikuje czytany utwór jako należący do epiki, liryki lub dramatu, - zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi, - wyodrębnia elementy świata przedstawionego w utworze literackim, teatralnym, filmowym, - z pomocą nauczyciela określa gatunek danego utworu (w tym: komedia, fraszka, tren, ballada, epopeja), odróżnia je od rodzajów literackich, - wymienia podstawowe środki stylistyczne, 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w czytanych utworach, - stara się posługiwać - terminologią związaną z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi, - wyodrębnia i opisuje elementy świata przedstawionego w utworze literackim, teatralnym, filmowym, - stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków, - wyszukuje w tekście literackim użytych środków językowych, stara się je nazwać, 	<ul style="list-style-type: none"> - określa cechy charakterystyczne rodzajów literackich, wskazuje je w czytanych utworach, - posługuje się terminologią związaną z analizą utworów epickich, lirycznych i dramatycznych, - wymienia elementy świata przedstawionego w utworze, omawia ich funkcję, - wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki (w tym: epopeja) - rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe (w tym, archaizm, neologizm, symbol, alegorię, inwokacja), próbuje określić ich funkcję, zauważa wartości 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami, omawia cechy utworów synkretycznych, - poprawnie posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów epickich, lirycznych i dramatycznych, - wymienia elementy świata przedstawionego w utworze, omawia ich funkcję w konstrukcji utworu, - poprawnie posługuje się nazwami gatunków, omawia cechy gatunkowe czytanych utworów, - wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych oraz określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich, 	<ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie i pozaliterackie teksty kultury, -funkcjonalnie posługuje się bogatym słownictwem terminologicznym, - czyta, rozumie i wykorzystuje w swojej pracy teksty popularnonaukowe, - wykorzystuje w omawianiu sensów tekstów elementy wiedzy o twórcy, otaczającym go świecie, - formułuje problemy, proponuje sposoby ich rozwiązania, - odnosi sukcesy w konkursach przedmiotowych.

	<ul style="list-style-type: none"> - zauważa związek problematyki utworów literackich z życiem i uniwersalnymi wartościami, - wiąże czytany utwór ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem, - wymienia elementy warstwy przedstawieniowej dzieła sztuki, - wyszukuje w tekście wskazane informacje, stara się porządkować zgromadzony materiał, - czyta fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych, - rozpoznaje wskazany przez nauczyciela tekst jako artykuł prasowy, 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje związek problematyki utworów literackich z życiem, opisuje wartości, do których odwołuje się utwór, - zapoznaje się ze wskazanym przez nauczyciela kontekstem utworu, - komentuje warstwę przedstawieniową dzieła sztuki, zwraca uwagę na wartość estetyczną tekstów kultury, - wyszukuje w tekście informacje różnego typu, cytuje fragmenty tekstu, - klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy, - rozpoznaje gatunki dziennikarskie (w tym: wywiad i artykuł), 	<p>estetyczne poznawanych utworów,</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa problematykę egzystencjalną tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór, - odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty, - rozpoznaje znaczenia naddane dzieła sztuki, wskazuje elementy symboliczne, rozpoznaje wartość estetyczną tekstów kultury, - wydobywa i porządkuje istotne informacje w zależności od ich funkcji w przekazie, - wyszukuje i porządkuje cytaty, - wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa, 	<ul style="list-style-type: none"> - poddaje refleksji problematykę egzystencjalną w poznawanych tekstach, hierarchizuje wartości, do których odwołuje się utwór, - samodzielnie interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty, - twórczo wykorzystuje informacje z tekstu we własnej pracy, - określa funkcje literatury pięknej, literatury popularnonaukowej i publicystyki, - samodzielnie określa cechy gatunków 	
--	---	---	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - zauważa we wskazanych przez nauczyciela tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich (wywiad, artykuł), - znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych. 	<ul style="list-style-type: none"> dziennikarskich (wywiad, artykuł), - analizuje zauważone w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych. 	
Kształcenie językowe	<ul style="list-style-type: none"> - komunikuje się z innymi w sposób werbalny i niewerbalny, - zauważa różnice między wymową a pisownią wyrazów, - poprawnie akcentuje wyrazy ze stałym akcentem, - rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne, rodzinę wyrazów, tworzy wyrazy pochodne według wzoru, - rozróżnia odmienne i nieodmienne części mowy, w tym imiesłowy, 	<ul style="list-style-type: none"> - świadomie używa języka jako narzędzia komunikowania się, - poprawnie zapisuje wyrazy, w których występują różnice między wymową a pisownią, - poprawnie akcentuje większość wyrazów, - dzieli proste wyrazy na podstawę słowotwórczą i formant, rozpoznaje wyrazy pokrewne, - klasyfikuje części mowy na odmienne i nieodmienne, nazywa je, 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie znaczenie języka w procesie komunikacji, - poprawnie stosuje różne sposoby zapisywania głosek, - rozpoznaje podstawowe rodzaje zjawisk fonetycznych, - poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, - rozpoznaje i używa różnych rodzajów formantów, poprawnie analizuje budowę słowotwórczą wyrazu, - klasyfikuje części mowy na odmienne i nieodmienne, nazywa je, 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie, na czym polega twórczy i sprawczy charakter działań językowych, - rozumie zjawiska fonetyczne związane z różnicami między wymową a pisownią wyrazów, - poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, stosuje w wypowiedzi odpowiednią intonację zdaniową, - tworzy rozbudowane rodziny wyrazów i analizuje strukturę wyrazów pochodnych, wskazuje funkcję formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, - określa funkcje składniowe odmiennych i nieodmiennych części mowy, 	<ul style="list-style-type: none"> - bezbłędnie wykonuje zdania z zakresu fonetyki, fleksji i składni, świadomie używa zasobów języka w procesie komunikacji

	<ul style="list-style-type: none"> - tworzy według wzoru imiesłowy równoważnik zdania, - wymienia części zdania, - rozumie różnicę między zdaniem złożonym współrzędnie i podrzędnie, rysuje wykres, - rozpoznaje wypowiedzenia wielokrotnie złożone - odróżnia mowę zależną od niezależnej, 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje rodzaje imiesłówów, - tworzy imiesłowy równoważnik zdania, - nazywa poszczególne części zdań, rysuje wykres zdania pojedynczego na prostszych przykładach, - odróżnia zdanie złożone podrzędnie od zdania złożonego współrzędnie, stara się nazywać ich typy na prostych przykładach, sporządza wykresy, - wyodrębnia zdania składowe w zdaniu wielokrotnie złożonym i rozpatruje relacje składniowe - identyfikuje dany tekst jako mowę zależną lub niezależną, - poprawnie posługuje się pojęciami treść i 	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie zasady tworzenia imiesłówów, - przekształca imiesłowy równoważnik zdania na zdanie złożone i odwrotnie, - dokonuje analizy logicznej i gramatycznej zdania pojedynczego, - rozróżnia rodzaje zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie; w tym zdanie podmiotowe i orzecznikowe, rysuje wykres, - rysuje wykres zdania wielokrotnie złożonego - odróżnia mowę zależną od niezależnej i dokonuje przekształceń, 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia zasady tworzenia i odmiany imiesłówów, - poprawnie stosuje imiesłowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje, - stara się bezbłędnie analizować zdanie pod względem logicznym i gramatycznym, - poprawnie rysuje wykresy i nazywa typy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie, - wykonuje wykres zdania wielokrotnie złożonego na trudniejszych przykładach - odróżnia mowę zależną od niezależnej i dokonuje przekształceń, określa jej funkcję, - określa treść i zakres znaczeniowych danych 	
--	---	---	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - zna pojęcie treść i zakres znaczeniowy wyrazu, - zna pojęcia: synonim, antonim, homonim, - stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi, - stosuje podstawowe zasady etykiety językowej, - rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe, stara się używać poprawnych form gramatycznych imion, nazwisk, nazw miejscowych i nazw mieszkańców; - dostrzega zróżnicowanie słownictwa - nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową, stara się pisać poprawnie pod względem 	<ul style="list-style-type: none"> zakres znaczeniowy wyrazu, - poprawnie posługuje się pojęciami synonim, antonim, homonim, - zauważa zróżnicowanie stylistyczne wypowiedzi, dostosowuje styl do formy wypowiedzi, - stosuje zasady etykiety językowej, - stara się używać poprawnych nazw osobowych i miejscowych oraz prawidłowych form gramatycznych imion, nazwisk, nazw miejscowych i nazw mieszkańców; - rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i o ograniczonym zasięgu - pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej. 	<ul style="list-style-type: none"> - określa treść i zakres znaczeniowych danych wyrazów, - rozpoznaje, nazywa i tworzy synonimy antonimy, homonimy, - rozpoznaje różne style, różnicuje stylistycznie swoje wypowiedzi, - świadomie stosuje w wypowiedziach zasady etykiety językowej, - używa poprawnych nazw osobowych i miejscowych oraz form gramatycznych imion, nazwisk, nazw miejscowych i nazw mieszkańców; - rozpoznaje terminy naukowe, archaizmy, neologizmy, kolokwializmy, wyrazy rodzime i zapożyczone - pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, stara się poprawiać błędy 	<ul style="list-style-type: none"> wyrazów na trudniejszych przykładach, - zna sposoby z bogacenia języka, - poprawnie używa różne style wypowiedzi i je rozpoznaje, - wyjaśnia zasady etykiety językowej, - podaje przykłady słownictwa ogólnonarodowego i ograniczonym zasięgu, określa funkcje wyrazów rodzimych i zapożyczonych - pisze poprawnie, zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne oraz dokonuje ich autokorekty. 	
--	---	--	---	---	--

	ortograficznym i interpunkcyjnym.				
Formy wypowiedzi	<ul style="list-style-type: none"> - krótko wypowiada się ustnie na podany temat, - stara się używać prostych środków retorycznych, - z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi, - pisze według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad podanie, CV, list motywacyjny, - stosuje akapity, - formułuje prostą tezę, - wyraża własne zdanie i stara się je uzasadnić, 	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa środków retorycznych, - gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, pisze plan wypowiedzi, - pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, podanie, CV, list motywacyjny ,starając się zachować wyznaczniki gatunku, - stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy, - formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza, - wyraża i uzasadnia własne zdanie, 	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się ustnie, porządkując treść swojej wypowiedzi, wykorzystuje środki retoryczne, - gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy poprawnie plan wypowiedzi, - pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, podanie, CV, list motywacyjny, stosując odpowiednią dla danej formy kompozycję, - stosuje akapity jako spójne całości myślowe, - formułuje tezę i hipotezę, - wyraża i uzasadnia własne zdanie, 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi, - funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę, - samodzielnie selekcjonuje i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, tworzy szczegółowy plan wypowiedzi, - samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: recenzję, rozprawkę, przemówienie, wywiad, podanie, CV, list motywacyjny, - stosuje odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej, -samodzielnie formułuje tezę i hipotezę, - swobodnie wyraża i uzasadnia własne 	<ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się w poznanych formach wypowiedzi stosując bogate, zróżnicowane słownictwo, przemyślaną konstrukcję, - podejmuje samodzielną działalność literacką np. pisze opowiadania, wiersze

	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia, - stara się podać przykłady ilustrujące argumenty, - z pomocą nauczyciela podejmuje próby wnioskowania, - zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, - podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego (streszcza), - formułuje pytania dotyczące warstwy przedstawieniowej utworu, głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy. 	<p>używając prostej argumentacji,</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów, - podaje przykłady ilustrujące argumenty, - formułuje proste wnioski, - zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, - podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego (streszcza, parafrazuje) - formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu, głośno, płynnie czyta i recytuje teksty, przestrzega zasad intonacji zdaniowej. 	<p>używając właściwych argumentów,</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego, - podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty, - formułuje wnioski wynikające z argumentacji, - zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, - dokonuje przekształceń tekstu cudzego - formułuje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu, głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację. 	<p>zdanie, używając różnorodnych argumentów,</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje celne i różnorodne przykłady ilustrujące argumenty, - podsumowuje rozważania, samodzielnie formułuje wnioski, - zna i stosuje podstawowe zasady etyki wypowiedzi, - samodzielnie dokonuje przekształceń tekstu cudzego (streszcza, parafrazuje), - formułuje pytania problemowe dotyczące wszystkich składników utworu, interpretuje głosowo utwór. 	
Samokształcenie	- korzysta, z poszanowaniem praw autorskich, z różnych źródeł informacji	- korzysta, z poszanowaniem własności intelektualnej, z	- korzysta z samodzielnie wybranych źródeł informacji, szanując	- pogłębia swoją wiedzę przedmiotową, korzystając rzetelnie, z poszanowaniem własności	- samodzielnie pogłębia i poszerza wiedzę w oparciu o różne źródła informacji

	wskazanych przez nauczyciela, - rozwija nawyk systematycznego uczenia się, - uczestniczy w pracy grupowej, współpracuje z innymi w realizacji projektów edukacyjnych, - uczestniczy w programowych wyjściach o charakterze kulturalnym.	różnych źródeł informacji, - uczy się systematycznie, - uczestniczy w projektach edukacyjnych, - podejmuje próby prezentowania przygotowanego materiału, - rozwija umiejętność krytycznego myślenia, wyraża swoje zdanie,	cudzą własność intelektualną, - rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania, - stara się myśleć krytycznie, wyraża opinie, - aktywnie realizuje projekty, prezentuje efekty pracy indywidualnej lub grupowej	intelektualnej, z różnych źródeł informacji, - rozwija nawyk krytycznego myślenia i formułowania opinii, - bierze udział w konkursach	- z sukcesami bierze udział w konkursach
--	--	---	---	---	--